

A pusziárus

A kerületben sorra mennek tönkre a kisboltok, ezt az egyet kivéve. Mindenki csak úgy hívja: „az öreg néni bódéja”. Mindent lehet nála venni: nyáron fagyit, jégkristályt, télen újévi trombitát, petárdát, de leginkább multikban nagyban felvásárolt édességet, háromszoros áron. Szóval semmi hasznosat vagy olyat, ami másutt ne lenne beszerezhető. Mégis megél, sőt, nem győzi kiszolgálni a vevőit. Most is, a dermesztő hidegben, vagy tízen toporognak a bódé előtt. Férfiak, nők, idősek, fiatalok. Nem forralt borért, azt nem árulhat, tilos és nem lehet letagadni, mint a petárdát, ugyanis a rendőrök orra sem fából van. Akkor vajon mit akarnak ilyen istenverte időben? Miért nem maradnak inkább otthon a tévé előtt? A választ egy nagybéti krétafelirat adja meg a falon: „PUSZI – 100 FT/ DB”. Hát ez a titok nyitja. Ha a cukorka drágább is, mint másutt, szeretetet sehol nem lehet egy százasért kapni.

Karácsony másnapján legnagyobb a forgalma. Hozzá jár mindenki, aki nem tölthette a szeretteivel az ünnepet, mert, mondjuk, a barátnőjének van saját családja, vagy mert kislánya az anyjával, vagyis az ő exfeleségével karácsonyozott, tőle pedig eltiltották. Gyerekek, akik nem azt az ajándékot kapták, amit szerettek volna. Olyanok, akik épp a karácsonyi pulyka mellett vesztek össze rokonaikkal. Ám nem csupán ők képezik a pusziárus vendégkörét. Megfordulnak itt sikeres városi képviselők, gazdag vállalkozók is, olyanok, akikkel – látszólag – minden rendben. Aranykoszorús jó tanulók, és a diákkupa válogatott csapatának tagjai. Egy büszke ikres anyuka, és az ikrek – külön-külön. Nagyik, akik csak egy kávéra térnek be, de ha már ott vannak, egye fene, jöhet a puszi is. Papik, akik elvileg csak sakkozni ülnek le a bódé elé helyezett, mindig vizes és hideg műanyag asztalokhoz.

A polgármester minden évben nyilvánosan megköszöni a boltos asszony fáradhatatlan emberbaráti munkáját, amivel sokat tesz a városért, amely pedig egyre csak épül-szépül, pláne mióta ő áll az élén. (Állítólag ő is törzsvendég, de tagadja, és eddig még senkinek nem sikerült cuppantáson kapnia.)

Ricsi, a környék egyik utcagyereke, előbújik a bódé mellett felállított szemetesből. Megigazítja a ruháját, ráköp fekete műbőr cipőjére, hogy fényesebb legyen. A kukában találta.

- Öh, kezét csókolom!
- Szervusz, mi járatban, Öcsi?
- Én... Én csak...

GULISIO TÍMEA (1989, Marcali) költő, író, festő. A Dokk.hu Irodalmi Kikötő szerkesztője. Magyarországi és romániai nyomtatott és internetes folyóiratokban publikál. Kötetei: Nekromantika, Baszorkányok, Peremvilág – szerelem tiltott utakon.

- Nyögd ki, nekem is lejár a munkaidőm. Nem szeretném lekésni a sorozatomat. Mit adjak?
- Pu...
- Pufit? Simát, pizzásat, vagy mogyorósat?
- Pu-szit!
- Puszit?? Van száz forintod? Mert nem úgy nézlek – méri végig a gyerek kopott, piszkos, kinőtt gönceit.
- Nincs, néni. De én akarok puszit adni.
- Ezt az oskolás pajtásaiddal találtátok ki?
- Nem járok iskolába. Nincs miből tankönyvet venni.
- Ó. Sajnálom, de a puszi sincs ingyen.
- Akkor se, ha én adom?
- Akkor se.

Őzláb

Ricsi egyfolytában azon töri a fejét, hogyan kereshetne pénzt. Ha majd nagy lesz, beengedik a játékterembe, a nyerőgépekhez. Igaz, az apja is inkább veszít, mint nyer, ezért már az albérletet sem tudják fizetni. Betörő lehet, de ahhoz nem elég bátor. A kocsifeltörés külön szakma. Vagy kiállhat a Mammut mosdója elé, de hát nem buzi ő, hogy leszopja a bácsikat. Kéregethetne is az utcán, ha nem lenne tilos a koldulás. Igaz, öregapja markába se sokat dobnak, épp egy pofa sörre valót naponta, feltéve, hogy szerencsés napja van. Ha nincs, hát vesz egy-két kiflit, hogy felszívja a gyomorsavat, amit viccesen nyomorsavnak becéz. Ez van, a húgából még lehet kurva, vagy akár jó partit is csinálhat úgy tíz év múlva. Ricsi nem sok mindenhez ért a lopáson kívül. Úgy döntött, ma elcsen a vak fonó bácsitól egy kosarat, és eladja valaki másnak fél áron. Ha jó nagyot sikerül elemelnie, akkor így akár háromezer forintot is kereshet.

Még a vártnál is simábban megy a dolog. A bácsinak, mivel nem lát, nem tűnik fel semmi. A kuttyája, egy rőt szakállú tacskó-keverék morog ugyan kicsit, de mire elkezdene csaholni, Ricsi már több sorral arrébb jár, olyan ráérősen lóbálva a méretes kosarat, mintha mindig az övé lett volna. Ajánlgatja fűnek-fának, úgy tűnik, senkinek nem kell. Talán lerí róla, hogy nem tisztességes úton szerezte, vagy már mindenki vett magának, akinek kellett. Indulna is haza, mikor egy kövér kofa éktelen rikácsolásba kezd:

– Tolvaj, tolvaj! Kapják el! Ott, a kosárral! Rendőrség! Tolvaaj!

Egyszerre ketten ugranak rá, úgy szorítják, hogy majdnem eltörik a karja.

– Nem vagyok tolvaj! – hazudja nagy, megszeppent szemekkel.

– Az a kosár nálad az öregtől van, régen mellettem árult! Rólad meg a bandádról mindenki tudja, hogy loptok! Egyszer öregapádnál a kertemből eltűnt kapát láttam! Legalábbis nagyon úgy nézett ki... Az öcséd, az a kis tetű meg elfutott egy almámmal! – így a fröcsögő szájú kofa.

Már majdnem sírva fakad, mikor egy asszony, szintén egy árus, csendre inti a hözöngőket:

– Hagyják abba, tévedés történt! Én adtam kölcsön a kosarat a gyerekeknek! Téli tuskógombát gyűjt nekem, zsebpénzért.

– Ezt mondhattad volna, kölyök! Vagy beszartál? – azzal elengedik és mennek tovább.

Megköszöni az asszonynak, akit csak most néz meg jobban. Szép arcú, szőke, negyvenes. Bárcsak ilyen lenne az anyukája!

– Tényleg van ilyenkor gomba? – kérdezi, hogy elterelje a figyelmet a lopásról.

– Van ám, csak nem egyszerű kikotorni a hó alól. Tudni kell a helyét. Ha már itt vagy, tényleg segíthetnél.

– Komolyan?

– Persze. Akár ma elkezdheted. Délben vége a piacnak, megvárod, vagy újra eljössz, a te dolgod. Elmegyünk együtt egy jó lelőhelyre, hogy máskor magad is odatalálj. Nekem odavannak az üzleteim, nem szívesen megyek ki ilyen időben, ha nem muszáj. Egy kosár gombáért ezer forintot fizetek. Megfelel?

– Meg hát!

Ahogy megbeszélték, délben indulnak.

– Sapka? – simít végig az asszony a kiskamasz hópelyhekkkel teliszórt fekete haján.

– Volt, de elveszítettem. Ha az öcsém beteg, és nem megy oviba, felveszem az övét. Kicsit szorít.

– Adok én neked, amilyen kell, többet is. A fiam már nagy, és azt hiszi, csak a baseballsapka a menő, csuklyával. Szerintem rémes.

– Köszönöm, elfogadom!

Nem érti az idegen nő jóindulatát. Nem ezt szokta meg. Például előtte nap a bódés banya, aki nem volt hajlandó ingyen puszit adni. Erre a gondolatra összekoccan a foga, megrázkódik, majd előnti a melegség. Lassan bandukol a gombás asszony oldalán.

– Ricsim, nagyon hasonlítasz a fiamra, mikor ennyi idős volt, pont így nézett ki.

Ennek megörül egy pillanatra, majd irigykedik, amiért nem ő a fia. Erre, mintha olvasna a gondolataiban, ezt mondja:

– Butus, ha tudnád, milyen szigorú anyuka vagyok!

Sokáig nem szólnak, csak mennek. Ropog a hó a talpuk alatt.

– Ne félj, sötétedésre otthon leszünk! – nyugtatgatja a gyereket.

- Nem félek! – vágja rá.
- Nem? – kérdezi sejtelmesen a szépasszony.
- Egy régi irtáshoz érnek, a patak mellett.
- Ez lenne az! Eltalálsz ide egyedül?
- Azt hiszem.
- És vissza is?
- Az ugyanaz az út, mint idefele! – nevet Ricsi.
- Csak hiszed.
- Milyen fehér itt minden! – ujjong.

A nő bólint.

Percek alatt megtelik a kosár.

– Jöjjön ide, erre is van még egy csomó! – kiáltja kicsit távolabb az erdőből. Senki nem válaszol.

– Nézze, még a kabátzsebem is tele veled!

De nincs kinek mondania.

– Néni? Néni? – most tűnik csak fel neki, hogy a nevét sem tudja. – Itt van valahol??

Kiabál, míg be nem reked. Aztán leül egy tuskóra, és próbálja felidézni a hazavezető utat. Egyszerű, csak fel a dombon, aztán le a dombról, balra, aztán végig egyenesen. Nekivág. Már örül, hogy hamarosan kint lesz az erdőből, mikor látja, ugyanott tart, a tuskónál, ahonnan elindult. Nem hisz a szemének. Megtalálja az asszony kosarát. Felveszi. Itt lett volna az előbb is? Akkor hogyhogy nem vette észre? Kizárólag úgy történhetett, hogy a nő messzebbre ment gombázni, és mikor visszaért, őt már sehol nem lelte, feldőhözött és itt hagyta az egészet, hogy ő cipelje. De azt honnan tudhatta, hogy visszatér ide? Képtelenség. Már épp veri a fejét, mikor valami elsuhan mellette. Egy hófehér őz. Karcsú és fürge, fénylő szemű.

– Hát Te? – ámul el Ricsi a szokatlan állat láttán.

Már-már attól tart, hogy beszélni kezd, ám e helyett szájába kapja a gombával teli kosarat, és elinal. Ricsi sose éri utol, pedig gyakran megáll és hátranéz, mintha csalogatná. Enged a csábításnak, más választása nem is nagyon van, mivel nem szeretné, ha kárba veszne az a sok gomba, meg az ezrese, amiből pontosan tíz cuppanóst vehetne a pusziárusnál. Ám ebben a pillanatban legkevésbé sem az öreg banya nyálas, hideg szájára vágyik, hanem az őz puha, meleg szőrére. Vagy az asszony gondoskodó érintésére. Főleg, hogy sötétedik, és egyre hidegebb van. Éhes is, reggel óta nem evett. Nem utasítana vissza egy gombás rántottát. Gomba van dögivel, de tojást honnan szedjen? Fosztott már ki madárfészket, de most siet, nem akar a Csellengők című műsorba kerülni, mint húga, akit kerek egy éve nem talál. Ám a gyomra győz. Gyufa mindig van nála, bármikor elő bír kotorni pár szálát a zsebéből. Mivel úgy látja, az őzet felesleges kergetnie, inkább felszedi azt a négy-öt szem gombát, amit elhullajtott. Tüzet gyújt, és tojás híján magában megsüti parázson. Kemény, szenes, keserű, de jólesik.

Aromás. Ez nem tuskógomba, ez őzláb! Megismeri, a nagypjával néha elmennek gombázni. De az télen már nincs. Furcsállja, de inkább azon aggódik, hol és hogyan tölti az éjszakát. Haza már nem talál, csak a hold világít, és el is tévedt. Reménytelen. Ráadásul mindene úgy fáj, mintha hét-felé akarna szakadni. Hasogat a feje búbja, mintha diónyi pattanások készülnének kitörni rajta. Nagyokat lélegzik, az anyja is így tesz, mikor migrénje van. Beleszagol a levegőbe. Szokatlanul tisztán érzi az erdő minden fájának illatát, sőt, még a moháét is a hó alatt. Fülét hegyezi: hallja a kutya-kat messze, a kerteknél, hallja, hogy valahol egy róka egeret fogott. Ez utóbbi nyugtalanítja kicsit, de már legalább nem fázik, semmi baja, sőt, majd kicsattan. Szaladni akar, teli van erővel. Hallja, ahogy szólítja az asszony. A hang irányába kapja a fejét. A fák alatt áll, világít, mint egy kísértet. De nem az, mert él, beszél hozzá. És nem is a szőke nő, csak a fehér őzike.

– Most elkaplak! – kiáltaná, de nem jön ki hang a torkán.

Nekiiramodik, és szinte rögtön beéri. Együtt rohannak át a jeges patakon. A tükrében két őzet lát: egyet kosárral a szájában, és egy másikat, egy alacsonyabbat, kicsi, hegyes agancskával a fején.